

Số: /CT-TTg

Hà Nội, ngày tháng năm 2022

DỰ THẢO LẦN 2

CHỈ THỊ

Về việc đẩy mạnh đổi mới hoạt động thư viện trong phục vụ, phát triển kỹ năng đọc, tiếp cận và xử lý thông tin cho thiếu nhi

Phát triển văn hóa đọc trong thiếu nhi đóng vai trò quan trọng trong việc làm phong phú ngôn ngữ, nâng cao năng lực thể hiện, khả năng suy nghĩ sáng tạo cho của thiếu nhi. Hình thành thói quen, trang bị và phát triển kỹ năng đọc, tiếp cận, xử lý thông tin từ sớm cho thiếu nhi đang là yêu cầu cấp bách trong kỷ nguyên số nhằm tạo nền tảng bền vững xây dựng thế hệ trẻ Việt Nam phát triển toàn diện, có trí tuệ, nhân cách, có lối sống lành mạnh, có bản lĩnh tiếp cận, cập nhật tri thức, thích ứng với phát triển của xã hội hiện đại.

Luật Thư viện năm 2019 đã tạo hành lang pháp lý để văn hóa đọc phát triển và gắn với sự nghiệp thư viện. Được sự quan tâm của các cấp, các ngành, những năm qua, thư viện đã có sự phát triển vượt bậc cả về số lượng và chất lượng, trở thành chủ thể trực tiếp tạo môi trường đọc thuận lợi, thân thiện phục vụ người dân, đặc biệt là thiếu nhi. Hệ thống thư viện, nòng cốt là thư viện công cộng và thư viện trường học, đã triển khai nhiều mô hình, đổi mới việc tổ chức và phục vụ, thực hiện tốt vai trò khơi dậy đam mê đọc sách, hình thành thói quen, tạo phong trào đọc sách rộng khắp cho thiếu nhi thu hút nhiều nguồn lực trong toàn xã hội.

Tuy nhiên, phát triển văn hóa đọc trong thiếu nhi chưa tương quan với tiềm năng và có nguy cơ tụt hậu so với các nước; một số tồn tại như: tỷ lệ thiếu nhi đọc sách chưa cao, chưa bền vững; hoạt động khuyến đọc còn mang tính phong trào chưa đi vào chiều sâu, việc trang bị, phát triển kỹ năng đọc, tiếp cận và xử lý thông tin, hình thành năng lực đọc cho thiếu nhi còn hạn chế, chưa thường xuyên; nhiều nơi hoạt động phục vụ còn thụ động theo phương thức truyền thống, tập trung vào dịp hè; sự phối hợp giữa thư viện trường học với hệ thống thư viện khác chưa được triển khai đồng đều.

Nguyên nhân của những tồn tại trên là do sự quan tâm vào cuộc của các cấp, các ngành trong việc xây dựng môi trường đọc lành mạnh cho thiếu nhi chưa được như mong muốn, thư viện chưa được quan tâm đầu tư đúng mức, chưa phát huy đúng, đủ chức năng để hoàn thành vai trò của mình; sự đổi mới hoạt động phục vụ của thư viện chưa bắt kịp với tốc độ phát triển của khoa học công nghệ và việc thay đổi thói quen khai thác thông tin của thiếu nhi đặc biệt ở các thành phố lớn.

Triển khai Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng về xây dựng phát huy giá trị văn hóa, sức mạnh con người Việt Nam từng bước “xây dựng môi trường văn hóa thật sự trong sạch, lành mạnh, cải thiện điều kiện hưởng thụ văn hóa của nhân dân”, “thúc đẩy xây dựng xã hội học tập, học tập suốt đời”; triển khai hiệu quả

quy định của Luật Thư viện về chính sách phát triển văn hóa đọc và vai trò của thư viện trong phục vụ, phát triển kỹ năng đọc, tiếp cận và xử lý thông tin cho thiếu nhi, Thủ tướng Chính phủ yêu cầu:

1. Các bộ, ngành, Ủy ban nhân dân các cấp:

a) Tiếp tục hoàn thiện đồng bộ hệ thống pháp luật tạo môi trường pháp lý khuyến khích hoạt động đọc sách tự chủ của thiếu nhi; đẩy mạnh chương trình phối hợp giữa các cơ quan, bộ, ngành, liên kết giữa các thư viện, cơ quan giáo dục và các cơ quan khác trong thực thi chính sách phát triển văn hóa đọc; tăng cường triển khai các đề án phát triển văn hóa đọc trong cộng đồng, xây dựng xã hội học tập tại cơ quan, đơn vị, địa phương.

b) Đẩy mạnh công tác tuyên truyền nâng cao nhận thức, chuyển đổi tư duy của các cấp, các ngành và toàn xã hội về vai trò của văn hóa đọc, xây dựng môi trường văn hóa đọc cho thiếu nhi với nòng cốt là hệ thống thư viện, gắn kết trách nhiệm của nhà trường, gia đình; đa dạng hóa các hình thức truyền thông trên nền tảng công nghệ số.

c) Kiện toàn, củng cố và phát huy tối đa chức năng, hiệu quả hoạt động của hệ thống thư viện đang quản lý, đặc biệt là thư viện công cộng, thư viện các cơ sở giáo dục, thư viện có phục vụ thiếu nhi; tập trung: xây dựng thư viện, môi trường văn hóa đọc thân thiện, đạt chuẩn; đa dạng sản phẩm, dịch vụ thư viện, tăng cường sự tham gia của thiếu nhi trong các hoạt động, sự kiện khuyến đọc, trải nghiệm với sách, Ngày sách và Văn hóa đọc, tuần lễ học tập suốt đời; tổ chức các hoạt động kết nối sự tham gia của nhà trường, gia đình vào việc hình thành và duy trì thói quen đọc, nâng cao năng lực tiếp cận thông tin cho thiếu nhi.

d) Định hướng và thúc đẩy xu hướng đọc, khơi dậy nghị lực vượt khó, phát triển năng lực đọc, phương pháp tiếp cận thông tin lành mạnh, bổ ích cho thiếu nhi gắn hoạt động đọc sách, trang bị kỹ năng khai thác, xử lý thông tin phục vụ việc học chính khóa, ứng dụng vào cuộc sống, tăng cường sự tự tin, mở rộng khả năng giao tiếp, kết nối với thế giới của thiếu nhi.

đ) Đẩy mạnh chuyển đổi số, liên thông, liên kết thư viện, chú trọng việc xây dựng thư viện điện tử, thư viện số, cơ sở dữ liệu số, bộ sưu tập số, sử dụng công nghệ hỗ trợ việc đọc; phát huy ưu thế của mạng xã hội thu hút và tạo điều kiện thuận lợi cho thiếu nhi tiếp cận thông tin; đẩy mạnh thư viện phục vụ lưu động, luân chuyển tài nguyên thông tin phục vụ khu vực biên giới, hải đảo, vùng đồng bào dân tộc thiểu số, vùng có điều kiện kinh tế - xã hội khó khăn;

e) Đẩy mạnh hoạt động hợp tác quốc tế, tăng cường liên thông, liên kết với các cơ sở giáo dục, mô hình thư viện phục vụ thiếu nhi của các nước có nền văn hóa đọc phát triển trong khu vực và thế giới.

g) Nâng cao chất lượng nguồn nhân lực thư viện phục vụ thiếu nhi đáp ứng yêu cầu của thư viện hiện đại và đặc thù lứa tuổi thiếu nhi.

2. Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch

a) Rà soát, hoàn thiện chính sách, pháp luật về thư viện và phát triển văn hóa đọc để nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác phục vụ thiếu nhi; phối hợp với Bộ Nội vụ, Bộ Tài chính đề xuất chính sách ưu đãi thu hút người làm công tác thư viện phục vụ thiếu nhi; đặc biệt tại khu vực biên giới, hải đảo, vùng đồng bào dân tộc thiểu số, vùng có điều kiện kinh tế - xã hội khó khăn.

b) Xây dựng điểm mô hình khuyến đọc, không gian đọc phục vụ thiếu nhi; phát triển tủ sách gia đình, mô hình “Gia đình đọc sách - Gắn kết yêu thương”;

c) Phối hợp với Bộ Giáo dục và Đào tạo xây dựng khung tài liệu hướng dẫn phục vụ thiếu nhi phù hợp độ tuổi, trình độ và đối tượng đặc thù. Tăng cường tổ chức tập huấn nâng cao chất lượng nguồn nhân lực làm công tác thư viện thiếu nhi.

d) Tổ chức triển khai, đánh giá tình hình thực hiện Chỉ thị theo định kỳ hằng năm, sơ kết, tổng kết theo từng giai đoạn báo cáo Thủ tướng Chính phủ và kịp thời đề xuất các biện pháp, giải pháp nâng cao hiệu quả hoạt động thư viện và phát triển văn hóa đọc phục vụ thiếu nhi.

3. Bộ Giáo dục và Đào tạo

a) Hoàn thiện quy định, chính sách, tiêu chuẩn về thư viện trong các cơ sở giáo dục, đào tạo; phát triển văn hóa đọc trong học đường gắn với xây dựng xã hội học tập, tuần lễ hưởng ứng học tập suốt đời.

b) củng cố, kiện toàn hệ thống thư viện cơ sở giáo dục, đặc biệt là thư viện trường học, bố trí đủ người làm công tác thư viện đạt chuẩn theo quy định.

c) Xác định phát triển văn hóa đọc, trang bị kỹ năng thông tin là thành tố quan trọng trong văn hóa học đường, gắn giáo dục năng lực ngôn ngữ với các năng lực cơ bản như năng lực đọc, năng lực viết; đưa hoạt động đọc sách, kỹ năng khai thác và sử dụng thông tin thành nội dung của môn học chính khóa phù hợp từng cấp học, bậc học.

4. Bộ Thông tin và Truyền thông chủ trì chỉ đạo, hướng dẫn các cơ quan xuất bản, phát hành sách tăng cường các xuất bản phẩm có chất lượng phục vụ thiếu nhi, phối hợp với thư viện trong thực hiện lưu chiểu, trao đổi xuất bản phẩm điện tử, đưa ấn phẩm về phục vụ thiếu nhi; chỉ đạo các cơ quan báo chí, hệ thống thông tin cơ sở triển khai truyền thông về văn hóa đọc; cơ quan công nghệ thông tin trong triển khai nền tảng số phục vụ việc chuyển đổi số của thư viện.

5. Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương:

a) Chỉ đạo Ủy ban nhân dân các cấp ban hành các nghị quyết để thực hiện chính sách, pháp luật về thư viện và phát triển văn hóa đọc; phát triển, liên kết các loại thư viện, không gian đọc, phòng đọc cơ sở trên địa bàn phục vụ thiếu nhi.

b) Bố trí ngân sách, bảo đảm quỹ đất và điều kiện để phát triển thư viện; kiện toàn, củng cố hệ thống thư viện công cộng, đặc biệt thư viện cấp tỉnh thành thư viện trung tâm của địa phương.

c) Đẩy mạnh xã hội hóa, ban hành chính sách thu hút đầu tư cho phát triển thư viện và văn hóa đọc phục vụ thiếu nhi trên địa bàn; khuyến khích, phát huy

vai trò thư viện cộng đồng, thư viện tư nhân có phục vụ cộng đồng tham gia phục vụ thiếu nhi tại cơ sở.

6. Thông tấn xã Việt Nam, Đài Truyền hình Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam, các cơ quan báo chí xây dựng, hợp tác, sản xuất, trao đổi, phổ biến chương trình, sản phẩm truyền thông về văn hóa đọc, chuyên mục về sách, trang bị kiến thức kỹ năng đọc, kỹ năng khai thác, sử dụng thông tin cho thiếu nhi.

7. Đề nghị Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, Trung ương Hội liên hiệp Phụ nữ Việt Nam và các tổ chức thành viên của Mặt trận tuyên truyền, giáo dục, vận động hội viên, đoàn viên và toàn xã hội tích cực tham gia thực hiện chính sách, tổ chức các hoạt động xây dựng môi trường đọc và trang bị, phát triển năng lực đọc cho thiếu nhi; tham gia hỗ trợ quản lý, vận hành các loại thư viện, không gian đọc, phòng đọc cơ sở phục vụ thiếu nhi.

Yêu cầu các Bộ trưởng, Thủ trưởng cơ quan ngang bộ, Thủ trưởng cơ quan thuộc Chính phủ, Chủ tịch Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương, các cơ quan, tổ chức và cá nhân liên quan triển khai quán triệt, xây dựng kế hoạch thực hiện nghiêm Chỉ thị này./.

Nơi nhận:

- Ban Bí thư Trung ương Đảng;
- Thủ tướng, các Phó Thủ tướng Chính phủ;
- Các bộ, cơ quan ngang bộ, cơ quan thuộc Chính phủ;
- HĐND, UBND tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương;
- Văn phòng Trung ương và các Ban của Đảng;
- Văn phòng Tổng Bí thư;
- Văn phòng Chủ tịch nước;
- Văn phòng Quốc hội;
- Tòa án nhân dân tối cao;
- Viện kiểm sát nhân dân tối cao;
- Ủy ban trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam;
- Cơ quan Trung ương của các đoàn thể;
- VPCP: BTCN, các PCN, Trợ lý TTg, TGĐ Công TTĐT, Vụ: KGVX, PL;
- Lưu: VT, KGVX (02),

**KT. THỦ TƯỚNG
PHÓ THỦ TƯỚNG**

Vũ Đức Dam